

BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT

DSO-nummer : 20250225 01947
Zaaknummer : OMG-051160/DMS500107
Betreft : Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit
Locatie : Gehele werkgebied van de FBE Noord-Holland
Vergunninghouder : Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland

Samenvatting

Op 25 februari 2025 heeft Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland (hierna: FBE) een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten binnen het gehele werkgebied van de FBE. Het gaat hierbij om het verjagen met ondersteunend afschot van de brandgans, de grauwe gans, de grote Canadese gans, de kolgans en verwilderde gedomesticeerde en hybride ganzen in al hun verschijningsvormen ter voorkoming van belangrijke schade aan kwetsbare gewassen.

Inhoudsopgave

- A. Onderwerp aanvraag
- B. Besluit
- C. Voorschriften
- D. Onderbouwing van het besluit
- E. Wettelijk kader
- F. Overige wet- en regelgeving
- G. Procedure
- H. Kennisgeving

A. Onderwerp aanvraag

Wij hebben een procedure gestart voor het initiatief verjaging met ondersteunend afschot van de brandgans, de grauwe gans, de grote Canadese gans, de kolgans en verwilderde gedomesticeerde en hybride ganzen in al hun verschijningsvormen binnen het gehele werkgebied van de FBE. Dit naar aanleiding van een aanvraag omgevingsvergunning. Het betreft een flora- en fauna-activiteit.

U bent voornemens om verjaging met ondersteunend afschot van de brandgans, de grauwe gans, de grote Canadese gans, de kolgans en verwilderde gedomesticeerde en hybride ganzen in al hun verschijningsvormen in Noord-Holland uit te voeren. Dit zal worden uitgevoerd ter voorkoming van belangrijke schade aan kwetsbare gewassen. De onderbouwing voor de uitvoer en de daarvoor gebruikte methoden staat beschreven in het Interprovinciaal Faunabeheerplan Ganzen 2025-2031 (hierna: IFBP), dat op 29 januari 2025 is vastgesteld door uw bestuur en op 11 maart 2025 door het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland is goedgekeurd.

Kwetsbare gewassen

U heeft aangevraagd om verjaging met ondersteunend afschot van de brandgans, de grauwe gans, de grote Canadese gans, de kolgans en verwilderde gedomesticeerde en hybride ganzen in al hun verschijningsvormen uit te kunnen voeren op kwetsbare gewassen. In uw aanvraag houdt u voor kwetsbare gewassen de volgende definitie aan:

Bedrijfsmatige teelt in open grond van groentegewassen (vollegrondsgroenteteelt), akkerbouw, weidebouw (maximaal zes maanden oud) en tuinbouw, daaronder begrepen het kweken van bloemen en bloembollen.

Trek ganzen en stand ganzen

Bij het ganzenbeheer wordt onderscheid gemaakt tussen standganzen en trekganzen. In hoofdstuk C1 van het IFBP zijn de volgende definities voor standganzen en trekganzen opgenomen:

- Standganzen: Dit zijn ganzen die in Nederland broeden en hun volledige jaarcyclus vrijwel volledig in Nederland of nabijgelegen gebieden doorbrengen. Ze worden ook wel zomerganzen genoemd. Voorbeelden zijn de brandgans en de grauwe gans.
- Trekganzen: Dit zijn vogels die broeden in Noord- en Noordoost-Europa en in het winterhalfjaar tijdelijk in Nederland verblijven. Ze worden ook wel winterganzen of wintergasten genoemd. Trekganzen zijn van groot internationaal belang, en daarom worden ze tijdens hun verblijf in Nederland beschermd door maatregelen zoals winterrust, waarbij rustgebieden worden aangewezen en beheeractiviteiten beperkt zijn.

De zomerpopulatie bevat alleen standganzen en de winterpopulatie zowel standganzen als trekganzen. Bij de taxatie van schade wordt dit onderscheid ook gemaakt. Uw aanvraag voor verjaging met ondersteunend afschot van ganzen ziet zowel op de populaties standganzen als trekganzen.

B. Besluit

Op grond van artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit en artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder k van de Omgevingswet (hierna: *Ow*), voor zover het activiteiten betreffen om schade door dieren te bestrijden, besluiten wij aan Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit als genoemd in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet van het Bal te verlenen ten behoeve van verjaging met ondersteunend afschot van de brandgans, de grauwe gans, de grote Canadese gans, de kolgans en verwilderde gedomesticeerde en hybride ganzen in al hun verschijningsvormen in het gehele werkgebied van de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland.

Het gaat hierbij om een omgevingsvergunning voor de volgende schadelijke handelingen en soorten:

- artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder a, van het Bal, voor het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van exemplaren van de brandgans (*Branta leucopsis*), de grauwe gans (*Anser anser*), de grote Canadese gans (*Branta canadensis*) en de kolgans (*Anser albifrons*);
- artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder d, van het Bal, voor het opzettelijk storen van de brandgans (*Branta leucopsis*), de grauwe gans (*Anser anser*) de grote Canadese gans (*Branta canadensis*) en de kolgans (*Anser albifrons*);
- artikel 11.76, eerste lid, aanhef en onder a, van het Bal, voor het gebruik van het geweer in een jachtveld dat niet voldoet aan de in de wet gestelde eisen;
- artikel 11.76, derde lid, aanhef en onder e, van het Bal, voor het gebruik van het geweer binnen de in een omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour jacht en onmiddellijk aan die bebouwingscontour grenzende terreinen;
- artikel 11.83, eerste lid, aanhef en onder a, van het Bal, voor het gebruik van het geweer voor zonsopgang en na zonsondergang;
- artikel 11.83, eerste lid, aanhef en onder c, van het Bal, voor het gebruik van het geweer binnen de afpalingskring van een eendenkooi.

Voor de uitvoering (inclusief de uitvoering op verwilderde gedomesticeerde en hybride ganzen in al hun verschijningsvormen) worden de volgende middelen, methoden en installaties aangewezen:

- het geweer (artikel 8.74p, eerste lid, aanhef en onder a, van het Bkl);
- honden, met uitzondering van lange honden (artikel 8.74p, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl);
- aantoonbaar gefokte haviken (*Accipiter gentilis*), slechtvalken (*Falco peregrinus*) en woestijnbuizerds (*Parabuteo unicinctus*) (artikel 8.74p, eerste lid, aanhef en onder c, van het Bkl);
- slag-, snij of steekwapens (artikel 8.74p, eerste lid, aanhef en onder i, van het Bkl);
- het doden met gebruikmaking van het geweer voor zonsopgang en na zonsondergang (artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder e, sub 4°, aanhef en onder i, van het Bkl);
- het doden met gebruikmaking van het geweer binnen de in een omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour jacht of terreinen die onmiddellijk aan de bebouwingscontour grenzen (artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder e, sub 4°, aanhef en onder ii, van het Bkl);
- het doden met gebruikmaking van het geweer binnen de afpalingskring van een eendenkooi (artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder e, sub 4°, aanhef en onder iii, van het Bkl).

Vanuit het toetsingskader dat betrekking heeft op de betreffende activiteiten zijn er geen redenen om deze beschikking te weigeren.

Geldigheid besluit

Deze beschikking is geldig vanaf de dag na verzending van het besluit tot en met 11 maart 2032.

C. Voorschriften

Op grond van artikel 5.34, eerste lid, in samenhang gelezen met 5.18, eerste lid, van de Omgevingswet, artikel 8.74o van het Bkl en artikel 11.31, tweede lid, van het Bal verbinden wij de navolgende voorschriften en beperkingen aan dit besluit:

Algemene voorschriften

1. De FBE blijft als houder van de vergunning verantwoordelijk voor het naleven van de bepalingen en voorschriften die aan deze vergunning zijn verbonden.
2. De FBE kan personen door middel van een machtiging gebruik laten maken van deze vergunning. De gemachtigde dient daarvoor - tezamen met de machtiging - een kopie van deze vergunning van de FBE te ontvangen.
3. Op de naleving van het in of krachtens de wet en deze vergunning gestelde wordt toezicht gehouden door de door de provincie Noord-Holland aangewezen ambtenaren en andere daartoe bevoegde personen.
De gemachtigde van de vergunning dient in het bezit te zijn van:
 - a. (een kopie van) een machtiging voor het gebruik van deze vergunning,
 - b. (een kopie van) deze vergunning,
 - c. relevante grondgebruikersverklaring(en) en de
 - d. originele omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit (voorheen: jachtakte).Deze documenten dienen op eerste aanvraag aan genoemde toezichthouders getoond te kunnen worden. Met uitzondering van de omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit mogen genoemde documenten langs elektronische weg, leesbaar worden getoond.
4. Ringen die bij gedode vogels worden aangetroffen moeten gezonden worden aan het Vogeltrekstation, Postbus 50, 6700 AB Wageningen. Hierbij dient het terugmeldformulier (<https://vogeltrekstation.nl/pages/ring-gevonden>) ingevuld meegestuurd te worden.

Specifieke voorschriften

Ganzenfoerageergebieden

5. In de door Gedeputeerde Staten aangewezen ganzenfoerageergebieden¹ wordt deze vergunning **niet** gebruikt in de volgende perioden:
 - a. Van 1 februari tot en met 31 maart;
 - b. Wanneer de volgende soorten in het ganzenfoerageergebied aanwezig zijn:
 - i. de brandgans: van 1 april tot en met 30 april;
 - ii. de rotgans (*Branta bernicla*): van 1 april tot en met 31 mei.

Verjaging met ondersteunend afschot

6. Voor het gebruik van deze vergunning voor verjaging met ondersteunend afschot op kwetsbare gewassen dienen minimaal twee soorten preventieve maatregelen in werking te zijn of toegepast te worden op het perceel. De preventieve maatregelen dienen toegepast te worden conform de Faunaschade PreventieKit voor ganzen².
7. De preventieve maatregelen, als bedoeld in voorschrift 6, dienen voorafgaand aan het verjagen met ondersteunend afschot geregistreerd te zijn in FaunaSpot.
8. In afwijking van voorschrift 6 hoeven voor de uitvoer op percelen met granen en graszaad vanaf afrijping (vanaf 1 juni) tot oogst geen preventieve middelen geplaatst te worden in verband met de schadegevoeligheid van het gewas.
9. Verjaagacties³ worden uitgevoerd op het perceel met het kwetsbare gewas of de direct daaraan grenzende gronden of wateren.
10. Per verjaagactie mogen maximaal vier ganzen gedood worden.
11. Het aantal gedode ganzen dient per verjaagactie geregistreerd te worden in FaunaSpot onder vermelding van de ganzensoort, locatie en datum van de verjaagactie.
12. Het gebruik van het kogelgeweer is beperkt tot het schieten op ganzen voor zover deze zich op de grond bevinden.

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2024-9492.pdf>

² <https://www.bij12.nl/onderwerp/faunaschade/schade-voorkomen/ganzen/>

³ Als de te verjagen ganzen zijn verdreven, wordt een verjaagactie beëindigd en bij opnieuw invallende ganzen vangt een nieuwe verjaagactie aan.

13. Het geweer mag alleen gebruikt worden vanaf een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang.
14. Om gebruik te maken van slag-, snij- of steekwapens om gewond geraakte, in nood verkerende ganzen te doden, dient de uitvoerder een training voor dit middel, verzorgd door FBE, gevolgd te hebben. De training wordt na afronding in FaunaSpot, onder de naam van de uitvoerder, geregistreerd.
15. Zodra de Gunstige Referentie Populatie (hierna: GRP) van een vergunde ganzensoort is bereikt, en populatiebeheer niet meer mogelijk is, dient het aan verjaging ondersteunend afschot beperkt te worden met een maximum aantal te doden ganzen zodat de betreffende populatie voldoende ruimte heeft om te groeien. Dit aantal dient voor 1 december met het bevoegd gezag afgestemd te worden voor het daaropvolgende beheerseizoen. De GRP's voor de ganzensoorten zijn:
 - a. grauwe gans: 16.650 individuen;
 - b. brandgans: 8.590 individuen;
 - c. grote Canadese gans: 500 broedparen.
16. Voor de brandgans mogen in 2025 (het jaar van afgifte van deze vergunning) maximaal 2.000 brandgans middels aan verjaging ondersteunend afschot gedood worden. Zodra dit aantal is bereikt dienen op geen enkele wijze, door menselijk handelen, opzettelijk brandgans uit de populatie te worden onttrokken.
17. De uitvoerder mag het geweer binnen de afpalingsskring van een eendenkooi gebruiken, mits deze beschikt over (een kopie van) een toestemming met geldigheidstermijn (met einddatum), dagtekening en ondertekening van de kooiker.
18. Gedode dieren dienen in ieder geval ter voorkoming van de verspreiding van ziekten zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk bij het verlaten van het jachtveld te worden opgeruimd.

Monitoring en rapportage

19. De FBE rapporteert jaarlijks aan Gedeputeerde Staten over de op basis van deze vergunning en andere vergunningen uitgevoerde maatregelen op ganzen in haar jaarverslag⁴. Het jaarverslag wordt op de website van de FBE beschikbaar gesteld.

Afwijken van de jachtveldvereisten

20. Op schadepercelen die niet voldoen aan de in de wet gestelde eisen en/of die binnen de bebouwingscontour jacht liggen of direct daaraan grenzen kan enkel uitgevoerd worden door uitvoerders die:
 - a. Voor specifiek die percelen gemachtigd zijn door de FBE;
 - b. In de afgelopen drie jaar een training (met betrekking tot onder andere schietveiligheid) bij de FBE hebben afgerond;
21. De uitvoerder die van het hierboven genoemde voorschrift gebruik maakt dient voor het betreffende perceel een melding te doen bij de FBE onder vermelding van:
 - a. Naam uitvoerder en nummer van omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit (voorheen: jachtakte);
 - b. Straat, plaats en kadastraal nummer van het betreffende perceel;
 - c. Hoe op het betreffende perceel veilige uitvoering geborgd kan worden.
 De FBE dient een melding van het bovenstaande in te dienen bij de OD NHN via een door de OD NHN vastgesteld formulier. De OD NHN controleert de locatie en voorgestelde uitvoering op veiligheid. De FBE kan geen machtiging voor de uitvoer op het betreffende perceel verlenen voordat de OD NHN aan de FBE hiervoor toestemming heeft gegeven. De OD NHN heeft te allen tijde de mogelijkheid de toestemming voor de uitvoer in te trekken, waardoor de machtiging niet meer rechtsgeldig is.

Wij wijzen u (als FBE of als gemachtigde) erop dat wanneer u de verjaging met ondersteunend afschot niet conform de aanvraag en de omgevingsvergunning uitvoert, u mogelijk in overtreding bent. Wanneer u in overtreding bent kunnen wij door middel van de oplegging van een last onder dwangsom dan wel door middel van bestuursdwang de met de wet strijdige situatie beëindigen. Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd.

D. Onderbouwing van het besluit

Het besluit en de verbonden voorschriften baseren wij op onderstaande, inhoudelijke onderbouwing. Bij deze onderbouwing zijn de algemene en specifieke beoordelingsregels van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (§ 8.5.1.1 en § 8.5.1.2) toegepast.

⁴ Het jaarlijks verslag als bedoeld in artikel 11.6 van de OVN2022

Bijgevoegde stukken

Bij beoordeling van de aanvraag zijn de volgende ingediende documenten gebruikt:

- Aanvraagformulier Omgevingsloket 20250225 01947 (ingediend op 25 februari 2025);
- "aanvraag vergunningen ganzenbeheer gericht op reductie van de schade" d.d. 24 februari 2025;
- "aanvraag vergunning verjaging met ondersteunend afschot op kwetsbare gewassen" d.d. 24 februari 2025;
- FBE Noord-Holland (2025). Faunabeheerplan Ganzen 2025-2031. Deel A: Maatregelenpakket. Faunabeheereenheid Noord-Holland, Haarlem;
- Ganzenplan (2025). Deel B: Gegevensbasis. Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zeeland, Zuid-Holland;
- Ganzenplan (2025). Deel C: Bijlagen bij gegevensbasis. Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zeeland, Zuid-Holland;
- Ganzenplan (2025). Deel D: Participatie. Flevoland, Noord-Holland, Zeeland;
- "Aanvullende zaken bij aanvraag vergunning verjaging" d.d. 21 maart 2025.

Wij kunnen de aangevraagde omgevingsvergunning alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden: er bestaat geen andere bevredigende oplossing, er is een geldig wettelijk belang en de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soorten. Hierna treft u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

Andere bevredigende oplossingen

Preventieve middelen

Er zijn veel middelen die ingezet kunnen worden om ganzen te verjagen van percelen of om te voorkomen dat ze er landen. Zoals beschreven in hoofdstuk B9 van uw IFBP kunnen deze middelen visueel, akoestisch of fysiek (afscherming) zijn. Visuele middelen zijn onder andere vogelverschrikkers, lasers en drones. Voorheen werden ook vlaggen en linten gebruikt als visuele preventieve middelen, maar deze zijn in de laatste Faunaschade Preventiekit voor ganzen van BIJ12⁵ niet meer opgenomen, omdat snel gewenning optrad voor deze middelen. Voorbeelden van akoestische middelen zijn vogelafweerpistolen, knalapparaten, schriklinten en het afspelen van alarmerende geluiden, wanneer aankomende ganzen herkend worden. Bij fysieke middelen wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van netten of rasters. De Faunaschade PreventieKit voor ganzen van BIJ12 biedt de meest actuele informatie over de verschillende typen preventieve middelen en de effectiviteit van de middelen. Om in aanmerking te komen voor een schadetegemoetkoming voor kwetsbare gewassen moeten voldoende, in de PreventieKit genoemde, preventieve middelen ingezet worden. Voor kapitaalintensieve gewassen⁶ dient een deugdelijk raster ingezet te worden en voor overige gewassen is verjaging door menselijke aanwezigheid voldoende.

In hoofdstuk B9 van uw IFBP geeft u aan dat ganzen snel leren, waardoor de effectiviteit van de preventieve middelen snel kan afnemen. Nieuwe middelen worden eerst door ganzen gezien als een risico, maar ganzen leren dat bepaalde verjaagmethoden geen daadwerkelijk gevaar met zich meebrengen. Bij passieve middelen, zoals vogelverschrikkers, vlaggen en gaskanonnen, treedt deze gewenning snel op. Bij minder voorspelbare middelen, zoals de Bird Alert en verjaging door mensen (zonder afschot) treedt gewenning minder snel op.

Daarnaast is het van belang dat er een andere locatie beschikbaar is waar de ganzen wel kunnen foerageren. Het gebruik van preventieve middelen heeft namelijk geen invloed op de totale vraatdruk, het totale aantal ganzen neemt niet af en ze zullen alsnog ergens moeten eten. Door de grootte van de huidige populaties ganzen betekent dit dat ze vaak alsnog op een ander veld gaan foerageren, waardoor de totale schade zal toenemen. De ganzen moeten de verloren energie door het opvliegen namelijk weer compenseren. Met een kleinere populatie ganzen zal de effectiviteit van deze middelen hoger zijn, omdat er dan minder alternatieve gebieden, zoals ganzenfoerageergebieden, nodig zijn om voldoende voedsel te bieden. Het gebruik van preventieve middelen is daarom op dit moment geen andere bevredigende oplossing.

Inrichting en beheer van terreinen

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) volgt dat een agrariër niet kan worden verplicht een gewas te telen dat minder

⁵ <https://www.bij12.nl/onderwerp/faunaschade/schade-voorkomen/ganzen/>

⁶ Als bedoeld in de Beleidsregel tegemoetkoming schade Noord-Holland

aantrekkelijk is voor ganzen waardoor er minder schade wordt veroorzaakt, zie onder meer de uitspraken van 15 mei 2019⁷. Dit kan dan ook niet als andere oplossing worden aangemerkt.

Zoals beschreven in hoofdstuk A6.4 en B9.1 van uw IFBP zijn er mogelijkheden om ganzenschade te verlagen door het anders inrichten van terreinen en het toepassen van bepaalde teelttechnische methoden. Voorbeelden zijn agroforestry, aanplant van andere gewassen, extensief beheer en afstemming tussen boeren over moment van aanplanten en het verwijderen van oogstresten. Dit zijn echter keuzes van een landbouwer, wat wij gelet op de jurisprudentie van de Afdeling niet kunnen opleggen.

Ganzenfoerageergebieden/rustgebieden

Binnen Noord-Holland zijn speciale ganzenfoerageergebieden⁸ aangewezen. Deze foerageergebieden bieden zowel voedsel als rust voor trekganzen. In deze gebieden kunnen ganzen voldoende foerageren, zodat ze voldoende vetreserves kunnen opbouwen en klaar zijn voor de terugkeer naar hun broedgebied. Om rust in deze gebieden te garanderen, is verjaging met ondersteunend afschot binnen deze gebieden niet toegestaan in de periode wanneer trekganzen aanwezig zijn. De rustgebieden zijn geselecteerd, zodat trekganzen, die van andere locaties worden verjaagd, naar een gebied kunnen gaan met voldoende rust en voedsel. Ze zullen zich dan minder snel naar andere schadegevoelige percelen verplaatsen.

In hoofdstuk 9.3 van het IFBP geeft u echter ook aan dat de werking van ganzenfoerageergebieden afhangt van de voedselkwaliteit in de gebieden waar ganzen niet gewenst zijn. Onderzoek heeft aangetoond dat wanneer de kwaliteit van het voedsel hoog is ten opzichte van het risico dat ganzen ervaren door verjaging, het instellen van rust- en foerageergebieden niet zal leiden tot een verlaging van schade⁹. Het voordeel van de hoge kwaliteit van het voedsel weegt op tegen het risico dat de ganzen lopen tijdens het foerageren. Dit is vooral van toepassing bij kwetsbare gewassen, waarbij de voedselkwaliteit hoog is.

Daarnaast geeft u in hoofdstuk B9.4 van uw IFBP aan dat er op dit moment in Noord-Holland dermate veel ganzen zijn, dat de aangewezen ganzenfoerageergebieden niet voldoende voedsel kunnen bieden. Dit betekent dat niet alle ganzen kunnen uitwijken naar deze foerageergebieden en daardoor dus alsnog heen en weer verjaagd worden tussen de landbouwgronden. Met de voorliggende vergunning wordt verjaging met ondersteunend afschot alleen uitgevoerd op kwetsbare gewassen, waardoor niet-kwetsbare gewassen als aanvullend foerageergebied kunnen fungeren.

Tevens wordt de benodigde inspanning voor het verjagen van ganzen vaak niet behaald. Wanneer de benodigde inspanning niet wordt behaald, leren ganzen zichzelf aan wanneer ze wel en niet op een veld kunnen foerageren. Ze hebben dan minder drang om zich naar de ganzenfoerageergebieden te verplaatsen. Ook liggen sommige landbouwgronden op de route van de slaapplekken naar de foerageergebieden, waardoor deze in de ochtend met minder energie bereikt worden en daardoor toch vaak de voorkeur krijgen bij ganzen om als eerst te gaan foerageren.

De aangewezen ganzenfoerageergebieden/rustgebieden zijn om voorgaande redenen dus geen andere bevredigende oplossing.

Met bovenstaande heeft u aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing is voor de uitvoering van de onder B genoemde handelingen. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit.

Wettelijk belang

U heeft een omgevingsvergunning aangevraagd op grond van het volgende in de wet genoemde belang:

- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.

In de hoofdstukken A3.1 en B7.1 van het IFBP bespreekt u de schade die ganzen aanrichten aan de landbouwgewassen. Ganzen foerageren op verschillende landbouwgewassen, variërend van

⁷ ECLI:NL:RVS:2019:1534, r.o. 7.4 en ECLI:NL:RVS:2019:1535, r.o. 7.2.

⁸ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2024-9492.html>

⁹ Veenenbos, M., Gommer, R., & Dekker, A. (2023). Evaluatie effectiviteit ganzenrustgebieden winterrust in de provincie Utrecht Rapport Onderzoeken Biodiversiteit. www.clm.nl

grasland tot knollen en vollegrondsgroenten en oogstresten. Hierdoor ontstaat vrachtschade en verdichting van landbouwgronden in natte perioden, wat tot een verlies in opbrengst leidt. Wanneer deze schade tot belangrijke schade gerekend wordt, volgt in Noord-Holland uit artikel 1, aanhef en onder a, van de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Holland: door wettelijk beschermde diersoorten aangerichte schade aan landbouwgewassen die door of vanwege BIJ12/Unit Faunafonds is getaxeerd op €250,- of hoger per perceel waarop schade is aangericht. Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling¹⁰, volgt dat aan het gestelde vereiste van belangrijke schade is voldaan, indien is gebleken van een concrete dreiging van belangrijke schade. Niet vereist is dat de belangrijke schade zich al heeft voorgedaan. Daarbij komt aan de schadehistorie belangrijke betekenis toe.

Zoals eerder is aangegeven wordt onder kwetsbare gewassen verstaan, bedrijfsmatige teelt in open grond van groentegewassen (vollegrondsgroenteteelt), akkerbouw, weidebouw (maximaal zes maanden oud) en tuinbouw, daaronder begrepen het kweken van bloemen en bloembollen.

In Noord-Holland betreft het grootste gedeelte van de getaxeerde schade aan landbouwgewassen de schade aan graslanden in de periode van 2017 tot 2023. Met 95,3% (alle sneden) van de getaxeerde schade in Noord-Holland, is schade aan grasland de grootste schadepost (eerste snede: €41.317.299; overige sneden: €21.433.366). De ganzensoorten, waar deze vergunning op toeziet, voeden zich met eiwitrijk gras (hoofdstuk B4 van het IFBP). De brandgans graast daarbij het gras veel korter af dan de andere ganzensoorten, wat de hergroei meer vertraagt. Er kan echter geen onderscheid gemaakt worden tussen de schade aangericht in de eerste zes maanden na inzaaien en in de tijd daarna, omdat de schade wordt getaxeerd op basis van het verlies aan kilogram droge stof bij het oogsten. Het moment waarop de schade heeft plaatsgevonden is voor de taxatie niet van belang. Het is daarom ook niet mogelijk om te bepalen hoeveel schade iedere ganzensoort aanricht in de periode dat het gras onder de definitie 'kwetsbaar gewas' valt. Aangezien de ganzensoorten zich met onder andere gras voeden, is het aannemelijk dat ze ook schade aanrichten aan grasland in de eerste zes maanden (kwetsbaar gewas). De gevolgen van begrazing van nieuw ingezaaid gras zijn groter dan de gevolgen van begrazing van gras dat al langer staat. Bij begrazing van nieuw ingezaaid gras kunnen de volledige kiemplanten weggegeten worden, waardoor kale plekken ontstaan en opnieuw ingezaaid moet worden (hoofdstuk B7.1 van het IFBP).

De ganzensoorten, waar deze vergunning op toeziet, voeden zich naast gras ook met andere kwetsbare gewassen als sla en koolsoorten (hoofdstuk B4 van het IFBP). De schade aan andere kwetsbare gewassen dan gras in Noord-Holland is sla (€1.707.578) en groenten (€911.878). Dat de meeste schade in Noord-Holland op graslanden plaatsvindt is vooral te verklaren door de voorkeur van ganzen, maar ook door het oppervlak aan grasland wat in Noord-Holland aanwezig is.

Het verjagen met ondersteunend afschot van ganzen van kwetsbare gewassen kan een bijdrage leveren aan het verlagen van de totale schade in de provincie.

Hiermee heeft u aangetoond dat de verjaging met ondersteunend afschot op kwetsbare gewassen nodig is vanwege wettelijk erkende belangen.

Staat van instandhouding

Standganzen

In hoofdstuk B6 van uw IFBP bespreekt u hoe de gunstige Staat van Instandhouding (SvI) van de verschillende ganzensoorten bewaakt kan worden. Voor flyway-beheerplannen (beheerplannen voor ganzen binnen een trekroute) zijn gunstige referentiewaarden bepaald, waarmee de SvI van de ganzen binnen een flyway geborgd kan worden. Eén van indicatoren van de Gunstige Referentie Waarden (hierna: GRW) is de gunstige referentiepopulatie (GRP), die het minimum aantal ganzen weergeeft dat nodig is om te spreken van een gezonde, levensvatbare populatie. Het gaat daarbij om een populatie die genetisch gezond is, niet uitsterft bij onverwachtse gebeurtenissen (zoals een vogelgriep uitbraak) en ecologisch functioneel is. Voor de ecologische functionaliteit is vaak een veel grotere populatie nodig dan vereist is voor alleen het voortbestaan. GRP's zijn geen streefaantallen.

Op basis van de internationale GRW's en GRP's heeft Sovon nationale GRP's berekend, waarmee de minimale standganzenpopulatie is bepaald¹¹. Met deze GRP's kan de landelijke SvI van ganzen gewaarborgd worden. Omdat het beheer van ganzen op provinciaal niveau uitgevoerd wordt, zijn

¹⁰ Bijvoorbeeld ECLI:NL:RVS:2019:1535, r.o. 7.1 en ECLI:NL:RVS:2023:3401, r.o. 7.3

¹¹ Schekkerman, H., Koffijberg, K., & Stahl, J. (2022). Voorstel provinciale gunstige referentiewaarden voor de standvogelpopulaties van Grauwe Gans en Brandgans.

de nationale GRP's vervolgens vertaald naar provinciale GRP's op basis van de recente verdeling van de ganzenpopulaties over de provincies. De argumentatie hierachter is dat de huidige verspreiding van ganzen een indicatie geeft van de combinatie van oppervlak en kwaliteit van het leefgebied in de verschillende provincies. Provincies waar meer ganzen aanwezig zijn hebben over het algemeen ook meer en/of beter geschikt habitat voor ganzen.

In Noord-Holland bevinden zich 24,2% van de landelijke populatie brandganzen en 24,3% van de landelijke populatie grauwe ganzen. Vertaald naar aantallen betekent dit dat de GRP voor de brandgans in Noord-Holland 2.750 broedparen of 8.590 individuen is. Voor de grauwe gans geldt dat de GRP in Noord-Holland 5.100 broedparen of 16.650 individuen is. Sovon heeft met behulp van de provinciale GRP's een rekensystematiek en daarbij horende werkwijze ontwikkeld waarmee de SvI gewaarborgd wordt¹². De jaarlijkse sterfte van ganzen (zowel natuurlijk als door afschot) wordt bepaald op basis van de juli tellingen van de afgelopen vijf jaar. In juli is de populatie het kleinst, daarom wordt dat moment (juli-telling) van het lopende jaar als uitgangspunt genomen voor de schatting van de populatiegrootte in het daaropvolgende broedseizoen.

Het betreft hier uitsluitend verjaging met ondersteunend afschot met een maximum van 4 dode ganzen per verjaagactie, met als doel dat dit afschrikwekkende werking heeft op de andere ganzen, die zich op dat moment op het kwetsbare gewas bevinden. Zodra de ganzen zijn verjaagd, is het doel bereikt en wordt de verjaagactie beëindigd. Gelet hierop is de impact op de staat van instandhouding beperkt. Het gaat immers niet om het doden van ganzen, zoals bij populatiebeheer, maar om het verjagen zelf.

Voor de grote Canadese gans is geen GRP bepaald, omdat deze soort ecologisch gezien als een exoot beschouwd wordt (zie de hoofdstukken A6.10 en B4.2 van het IFBP). Wettelijk gezien is het echter geen exoot, waardoor de maatregelen niet tot een verslechtering van de SvI van deze soort mogen leiden. Daarom heeft Sovon een alternatieve methode bedacht om ecologisch te kunnen onderbouwen welke omvang de populatie grote Canadese gans moet hebben, waarmee de SvI van deze soort behouden kan blijven¹³. Bij een nationale stand van meer dan 500 broedparen van de grote Canadese gans kan de SvI van deze soort behouden blijven. Deze nationale stand is ook als uitgangspunt voor de minimumstand in Noord-Holland genomen.

Trekganzen

Voor de trekvogelpopulaties van de brandgans, de grauwe gans en de kolgans zijn ook provinciale GRP's berekend¹⁴. De nationale GRP voor de trekvogelpopulatie van de brandgans is 124.000 ganzen, voor de grauwe gans 120.000 ganzen en voor de kolgans 220.000 ganzen. De provinciale GRP's zijn vervolgens gebaseerd op de verdeling van de ganzenpopulaties (gemiddeld over 2015-2020) over de provincies. De provinciale GRP voor de trekvogelpopulatie van de brandgans is 8.379 ganzen, voor de trekvogelpopulatie van de grauwe gans 23.219 ganzen en voor trekvogelpopulatie van de kolgans 15.884 ganzen. Omdat de rekensystematiek in Nederland voor de nationale GRP's is afgestemd op de internationale AEWA systematiek, wordt bij het aanhouden van de GRP's de provinciale, nationale en internationale SvI van de verschillende ganzensoorten geborgd.

Waarborging van de gunstige staat van instandhouding

De SvI van de verschillende ganzensoorten wordt geborgd door het aanhouden van de GRP voor de verschillende populaties. Bij het vaststellen van de GRP's is rekening gehouden met verschillende zowel voorziene als onvoorziene aspecten, die een effect kunnen hebben op een populatie, waaronder ziektes zoals vogelgriep en sterfte door verjaging met ondersteunend afschot. Wanneer een populatie onder de GRP zit, is gericht populatiebeheer niet meer mogelijk. Verjaging met ondersteunend afschot kan echter nog wel plaatsvinden, omdat de populaties de beperkte sterfte hiervan, in verband met reproductie, kunnen compenseren. Dit is bijvoorbeeld te zien bij de populatieontwikkeling van de brandgans in de afgelopen jaren. In de jaren 2022 en 2023 was populatiebeheer van deze soort niet mogelijk, omdat uit de berekening kwam dat de populatie dat jaar onder de GRP zou komen. Verjaging met ondersteunend afschot was toen echter wel mogelijk, waarbij in 2022 2.048 brandganzen en in 2023 2.209 brandganzen zijn afgeschoten. Ondanks de

¹² Sovon. (2022). Advies voor de uitvoering van het ganzenbeheer in de provincie Noord-Holland - onderdeel rekenkundige benadering ondergrens populatiebeheer.

¹³ Sovon Vogelonderzoek Nederland. (2022). Staat van instandhouding van de vogelsoorten op de landelijke vrijstellingslijst. www.sovon.nl

¹⁴ Sovon. (2023). Provinciale Gunstige Referentie Populaties van trekkende populaties van Kolgans, Brandganzen en Grauwe Gans en status van broedende Kolganzen in Friesland, Sovon-rapport 2023/63

uitvoering van verjaging met ondersteunend afschot, is de totale standganzenpopulatie brandganzen in deze jaren sterk gestegen, met in 2022 een groei van 3.261 brandganzen en in 2023 een groei van 4.260 brandganzen. Dit laat zien dat verjaging met ondersteunend afschot, met ongeveer een afschot van 2.000 ganzen per jaar, geen risico vormt voor de SvI van deze soort. Derhalve is voorschrift 16 opgenomen waarbij, in jaren waarin het GRP is bereikt, met het bevoegd gezag afgestemd moet worden ten aanzien van het maximum aantal te doden ganzen voor het daaropvolgende beheerseizoen. Wij kunnen dan een maximum aantal via een aanvullend voorschrift vastleggen.

Ten aanzien van de brandgans hebben we het voorgaande in voorschrift 16 toegepast. Met de kennis uit de jaren 2022 en 2023 weten we dat bij het onttrekken van ongeveer 2.000 brandganzen per jaar de populatie zich met de reproductie kan groeien en de SvI wordt geborgd. In FaunaSpot kunnen deze aantallen op elk moment door ons worden gecontroleerd, waardoor wordt voorkomen dat die norm van 2.000 wordt overschreden. Deze aantallen zijn toereikend om zowel effectief te kunnen verjagen als voor het behoud van een gunstige staat van de soort brandgans. Dit blijkt uit het feit dat bij deze werkwijze voor verjaging met ondersteunend afschot in 2022 en 2023 meer mogelijkheden bood dan thans mogelijk is onder de voorliggende vergunning. Verjaging met ondersteund afschot vond onder de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 namelijk plaats op alle gewassen en er konden per verjaagactie vijf geweerdragers ingezet worden, die ieder vier ganzen mochten doden. Zo konden er (op papier) twintig ganzen gedood worden per verjaagactie. Er kunnen thans maximaal vier ganzen (ongeacht hoeveel geweerdragers) per verjaagactie gedood worden. Zodoende is het effect van de uitvoer kleiner op de populatie.

Verwilderde gedomesticeerde en hybride ganzen in al hun verschijningsvormen

U heeft ook een vergunning aangevraagd voor het verjagen met ondersteunend afschot van verwilderde gedomesticeerde en hybride ganzen in al hun verschijningsvormen. In de beleidsregel natuurbescherming Noord-Holland¹⁵ staat over deze ganzen het volgende omschreven:

"Om genetische vermenging van ganzensoorten tegen te gaan wordt een minimale stand nagestreefd van verwilderde gedomesticeerde ganzen en hybriden."

Verwilderde gedomesticeerde en hybride ganzen in al hun verschijningsvormen vallen niet onder beschermde inheemse vogels. Gelet op de doelstelling uit de beleidsregel natuurbescherming Noord-Holland staan wij door middel van deze vergunning het verjagen met ondersteunend afschot van deze ganzen toe. Omdat voor deze ganzen een minimale stand nagestreefd wordt, wordt er niet met een GRP gewerkt.

Cumulatieve effecten

Bij de beoordeling van de activiteit nemen wij mee of de activiteit in combinatie met andere reeds vergunde activiteiten negatief is voor de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Door te werken met provinciale GRP's voor de verschillende ganzensoorten in plaats van alleen met de nationale GRP's, kan de beoordeling van de ruimte voor beheer per provincie gemaakt worden. Bij het aanhouden van alleen de nationale GRP's zou een nationaal gestructureerde uitvoering en monitoring nodig zijn voor het ganzenbeheer om zo de nationale GRP's te kunnen bewaken. Met provinciale GRP's kan elke provincie het beheer en de monitoring zelf toepassen en zo zorgen dat er geen negatief effect op de provinciale SvI van de ganzensoorten zal zijn. Omdat alle provincies hebben afgesproken om zich bij het ganzenbeheer aan de provinciale GRP's te houden, kunnen de activiteiten in alle provincies samen niet leiden tot een vergroot cumulatief effect op de nationale SvI.

Wanneer de activiteit wordt uitgevoerd zoals hierboven beschreven en er wordt voldaan aan de onder C genoemde voorschriften, wordt voorkomen dat de activiteit leidt tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de brandgans, de grauwe gans, de grote Canadese gans en de kolgans.

Conclusie toetsing aan de omgevingsvergunningvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit. Daarom verlenen we u een

¹⁵ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR621222>

omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet.

Middelen en methoden

Verjaging met ondersteunend afschot op kwetsbare gewassen

U bent voornemens jaarrond verjaging met ondersteunend afschot van de brandgans, de grauwe gans, de grote Canadese gans, de kolgans en verwilderde gedomesticeerde en hybride ganzen in al hun verschijningsvormen uit te voeren op kwetsbare gewassen. Door de prijs en de schadegevoeligheid van kwetsbare gewassen loopt de schade per hectare snel op.

Er zijn dermate veel ganzen, dat verjagen er alleen voor zal zorgen dat ganzen van perceel naar perceel gejaagd worden. Hierdoor wordt hun energieverbruik hoger, waardoor ze meer moeten eten om dit te compenseren. Het verjagen van ganzen werkt alleen als er voldoende rustgebieden aanwezig zijn waar de verjaagde ganzen heen kunnen. U wilt daarom alleen verjaging met ondersteunend afschot uitvoeren op kwetsbare gewassen. Zo zullen de percelen met niet-kwetsbare gewassen, zoals overjarig grasland, fungeren als rust- en foeragegebied voor de verjaagde ganzen. De ganzen zullen hierdoor niet van perceel naar perceel verjaagd worden, wat alleen maar tot een toename in graasgedrag zou leiden. De lokale schade op kapitaalintensieve gewassen kan zo beperkt worden.

Voordat gebruik gemaakt mag worden van deze vergunning voor verjaging met ondersteunend afschot, dienen minimaal twee soorten preventieve maatregelen aanwezig te zijn op het perceel, welke toegepast dienen te worden conform de Faunaschade PreventieKit voor ganzen van BIJ12¹⁶. Bij een verjaagactie mogen maximaal vier ganzen per actie geschoten worden. Een verjaagactie wordt daarbij als beëindigd beschouwd wanneer de te verjagen ganzen verdreven zijn.

Ingevolge artikel 8.74o, eerste lid, van het Bkl, worden aan een vergunningvoorschriften verbonden, die inhouden:

- De middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden;
- De tijd en locatie waarvoor de omgevingsvergunning geldt;
- De soorten vogels of hun nesten, rustplaatsen of eieren, waarvoor de omgevingsvergunning geldt; en
- De wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Middelen toegestaan onder artikel 8.74p, eerste lid, van het Bkl

U wilt bij de uitvoering gebruik maken van de middelen het geweer (kogel en hagel), honden (niet zijnde lange honden), aantoonbaar gefokte haviken, slechtvalken en woestijnbuizerds en slag-, snij- of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde vogels. Onder artikel 8.74p, eerste lid, van het Bkl zijn deze middelen toegestaan voor het uitvoeren van een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder a, van het Bal. Wij wijzen daarom deze middelen aan, zodat u de genoemde middelen kunt gebruiken voor de uitvoering van deze omgevingsvergunning.

Voor het gebruik van slag-, snij of steekwapens dient een cursus, verzorgd door de FBE, gevolgd te worden alvorens deze middelen bij de uitvoer gebruikt mogen worden. De voorwaarden voor het gebruik van dit middel staan beschreven in artikel 8.74p, vierde lid, van het Bkl. Eén van de voorwaarden is dat het alleen gebruikt mag worden door personen die aantoonbaar de nodige kennis en vaardigheden bezitten om deze activiteit humaan en doeltreffend te verrichten. Met het volgen van een cursus voor dit middel, kunnen de nodige kennis en vaardigheden behaald worden.

Het gebruik van het geweer vanaf één uur voor zonsopgang tot één uur na zonsondergang

U heeft een vergunning aangevraagd voor het gebruik van het geweer vanaf één uur voor zonsopgang tot één uur na zonsondergang. Op grond van artikel 11.83, eerste lid, aanhef en onder a, van het Bal is het verboden het geweer te gebruiken voor zonsopgang en na zonsondergang. Op grond van artikel 11.31, tweede lid, van het Bal in samenhang gelezen met artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder e, sub 4°, aanhef en onder i, van het Bkl kan op grond van een voorschrift gehandeld worden in afwijking met dit verbod.

U geeft aan dat ganzen voornamelijk met hagel geschoten worden, waardoor relatief korte schootsafstanden vereist zijn. Te grote schootsafstanden verkleinen niet alleen de trefkans, maar leiden ook tot een grotere kans op (niet dodelijke) verwonding van ganzen. Zoals in hoofdstuk A6.12 van het IFBP is aangegeven, is het van belang dat afschot met hagel plaatsvindt op

¹⁶ <https://www.bij12.nl/onderwerp/faunaschade/schade-voorkomen/ganzen/>

opstijgende of indalende ganzen, wanneer de ganzen over de uitvoerders heen vliegen en daarmee ruim binnen schootsafstand bevinden. Dit vindt vooral plaats in de schemerperiodes, wanneer de ganzen van en naar hun foerageer- of slaapplekken gaan. In deze periodes kunnen ze dus ook schade aanrichten aan kwetsbare gewassen. Het is volgens u daarom belangrijk dat het geweer vanaf een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang gebruikt mag worden.

Uit uw onderbouwing en de informatie in het IFBP komt duidelijk naar voren dat het uur voor zonsopgang en het uur na zonsondergang een belangrijke periode is om verjaging met ondersteunend afschot effectief uit te kunnen voeren en het gebruik in deze periode derhalve noodzakelijk is. Met een voorschrift 13 staan wij daarom het gebruik van het geweer vanaf een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang toe.

Gebruik van het geweer binnen de afpalingskring van een eendenkooi

U heeft een vergunning aangevraagd voor het gebruik van het geweer binnen de afpalingskring van een eendenkooi. Op grond van artikel 11.83, eerste lid, aanhef en onder c, van het Bal is het verboden om het geweer te gebruiken binnen de afpalingskring van een eendenkooi. Op grond van artikel 11.31, tweede lid, van het Bal in samenhang gelezen met artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder e, sub 4°, aanhef en onder iii, van het Bkl kan op grond van een voorschrift gehandeld worden in afwijking met dit verbod.

U geeft aan dat in Noord-Holland een aantal agrarische percelen binnen de afpalingskring van een eendenkooi zijn gelegen. Het niet mogen uitvoeren op deze percelen leidt tot kleine rustgebieden op deze percelen, waar ganzen zich zullen concentreren. Hierdoor zullen binnen de afpalingskring ook nieuwe broed- en foerageergebieden ontstaan en kan daarnaast de foerageerdruk op die percelen en de naastgelegen percelen toenemen. Wij zijn het met u eens dat het gebruik van het geweer binnen de afpalingskring van een eendenkooi nodig kan zijn voor het effectief verjagen met ondersteunend afschot van ganzen en staan dit daarom met voorschrift 15 toe.

Van deze mogelijkheid kan alleen gebruik gemaakt worden vanaf het moment dat u hiervoor in het bezit bent van een gedagtekende toestemming van de kooiker van de betreffende eendenkooi. De kooiker kan in de toestemming aanvullende voorwaarden opnemen. Het is aan de uitvoerder en de kooiker gezamenlijk, om de uitvoering zo te doen plaatsvinden dat het belang van de eendenkooi wordt gehandhaafd.

Het gebruik van het geweer binnen de afpalingskring van geregistreerde eendenkooien ter bestrijding van (andere) soorten op grond van andere vergunningen of op grond van (toekomstige) provinciale of landelijke vrijstellingen, valt niet onder reikwijdte van deze vergunning.

Gebruik van het geweer in een jachtveld dat niet voldoet aan de jachtveldvereisten

Daarnaast is op grond van artikel 11.31, tweede lid, van het Bal in samenhang gelezen met artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder e, van het Bkl met gebruikmaking van een geweer, het vangen en doden mogelijk, waarbij op grond van een vergunningvoorschrift wordt gehandeld in afwijking van de in artikel 11.76, eerste lid, aanhef en onder a (vereisten jachtveld) van het Bal. Afwijking hiervan is nodig, nu percelen, waarop kwetsbare gewassen (zoals vollegrondsgroente) door wisselteelt verspreid en variërend van percelen door heel Noord-Holland zijn verspreid. Hierdoor komt het regelmatig voor dat er geen aanééngesloten gebied van tenminste 40 hectare kan worden gevormd.

In artikel 5, vijfde lid, van de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Holland (hierna: beleidsregel) staat: 'van de bevoegdheid om af te wijken van de aan een jachtveld gestelde regels op grond van artikel 3.26, derde lid, van de Wnb wordt slechts gebruik gemaakt indien er door fysieke barrières geen mogelijkheid is tot het vormen van een jachtveld dat voldoet aan deze regels.

In artikel 4.3, in samenhang gelezen met artikel 4.11, eerste lid, aanhef en onder f, van de Ow ligt de bevoegdheid nog altijd bij Gedeputeerde Staten.

In de toelichting op artikel 5, vijfde lid, van de Beleidsregel (voorheen artikel 5, vierde lid, van de Beleidsregel) staat het navolgende.

"Vierde lid: Op grond van artikel 3.26 van de wet is verboden om het geweer te gebruiken op gronden "niet zijnde een jachtveld dat voldoet aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde regels". In artikel 3.12 van het Besluit natuurbescherming worden deze regels uitgewerkt. In lid 1 staan twee eisen waaraan een veld moet voldoen. Middels artikel

3.26, lid 3 van de wet krijgen GS de bevoegdheid om middels een ontheffing af te wijken van deze eisen.

Wij maken gebruik van deze bevoegdheid indien er door fysieke barrières zoals bijvoorbeeld bebouwing of snel- of waterwegen geen mogelijkheid is tot het vormen van een bejaagbaar veld. In andere gevallen achten wij het noodzakelijk dat door lokale afspraken er toch tot een veld gekomen wordt wat voldoet aan de eisen zoals beschreven in het Besluit natuurbescherming.'

Op grond van artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) is het mogelijk om van een beleidsregel af te wijken. Hierin staat dat het bestuursorgaan handelt overeenkomstig de beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State¹⁷ volgt dat voor de beoordeling of sprake is van bijzondere omstandigheden, het bestuursorgaan dient te kijken naar alle omstandigheden of deze op zichzelf dan wel tezamen met andere omstandigheden als omstandigheden als bedoeld in artikel 4:84 van de Awb moeten worden aangemerkt, die maken dat het handelen overeenkomstig de beleidsregel gevolgen heeft, die onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.

Met deze bepaling wordt beoogd de veiligheid te waarborgen, wanneer een terrein niet aan de wettelijke (minimale) vereisten van een jachtveld, als bedoeld in artikel 11.76, eerste lid onder a van het Bal, voldoet. Bij wegen, begraafplaatsen en sportvelden is sprake van dergelijke fysieke barrières. Er zijn echter ook situaties, waarin er geen fysieke barrières zijn en er mogelijk door samenwerking tussen partijen wel aan de omvang van een jachtveldvereiste kan worden voldaan. Zelfs als dat mogelijk zou zijn, zal dit niet altijd een oplossing kunnen bieden.

In dit geval geldt de vergunning alleen voor de percelen waarop kwetsbare gewassen worden geteeld. Zoals hiervoor reeds is aangegeven, valt niet ieder gewas onder 'kwetsbaar' gewas. Op aangrenzende percelen kan, wanneer daar geen kwetsbaar gewas wordt geteeld, op geen enkele manier worden samengewerkt om te voldoen aan het jachtveldvereiste. Daarom is het wenselijk om op percelen, die niet voldoen aan het jachtveld-vereiste, ook bij het ontbreken van een fysieke barrière, verjaging met ondersteunend afschot te kunnen uitvoeren.

Hiermee komt de veiligheid niet in geding, aangezien uitvoering niet mogelijk is voordat wij het betreffende perceel op veiligheid hebben beoordeeld en hiervoor aan de FBE toestemming hebben gegeven. De FBE zal daarna de betreffende uitvoerder machtigen, zodat deze van de vergunning gebruik kan maken. Zonder deze toestemming van ons, en daarmee een veiligheidsbeoordeling, is uitvoering derhalve niet mogelijk. Door deze werkwijze wordt geen afbreuk gedaan aan het met artikel 5, vijfde lid, van de Beleidsregel gediende doel. Daarnaast blijft het noodzakelijk dat in het betreffende perceel/jachtveld, conform artikel 11.76, eerste lid onder b van het Bal, minimaal een straal van 150 meter kan worden beschreven.

Wij zijn dan ook van mening dat voormelde omstandigheden tezamen een bijzondere omstandigheid als bedoeld in artikel 4:84 van de Awb zich hier voordoet. Indien het niet mogelijk zou zijn om van het jachtveld vereiste af te wijken, wordt de teler van kwetsbare gewassen onevenredig benadeeld. Hierdoor zal hij immers aanzienlijke schade lijden, doordat kwetsbare gewassen zullen worden aangevreten, zonder dat hij daar effectief tegen kan optreden. Ervaring leert immers dat andere verjagingsmiddelen ontoereikend zijn om ganzen blijvend van hun perceel te verjagen (hoofdstuk B9 van het IFBP).

Wij maken daarom gebruik van de mogelijkheid af te wijken van artikel 5, vijfde lid, van de Beleidsregel.

Gebruik van een geweer binnen de bebouwde kom en de onmiddellijk aan die kom grenzende terreinen

Daarnaast is op grond van artikel 11.31, tweede lid, van het Bal in samenhang gelezen met artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder e, vierde lid, onder ii, van het Bkl met gebruikmaking van een geweer, het vangen en doden mogelijk, waarbij op grond van een vergunningvoorschrift wordt

¹⁷ Zie bijvoorbeeld de uitspraken van 26 oktober 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2840, zie r.o. 4.2 ev., en 4 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:5015, r.o. 5.2.

gehandeld in afwijking van artikel 11.83, eerste lid, aanhef en onder b van het Bal. Afwijking hiervan is nodig, nu percelen met kwetsbare gewassen met enige regelmaat binnen de aangewezen bebouwingscontour of daar direct aan grenzen, als bedoeld in artikel 5.165a, van het Bkl, liggen. Deze percelen zijn daarom kwetsbaar voor schade door ganzenvraat en extra kwetsbaar zodra deze percelen worden uitgesloten voor 'aan verjaging ondersteunend afschot'.

Om te borgen dat op deze percelen de middelen en methoden veilig kan worden gehanteerd zijn dezelfde extra veiligheidsmaatregelen voorgesteld als beschreven onder het gebruik van het geweer in een jachtveld dat niet voldoet aan de jachtveldvereisten.

E. Wettelijk kader

Wij hebben de aanvraag voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder g van de Omgevingswet behandeld volgens Paragraaf 16.5.2 van de Omgevingswet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht.

Bevoegd gezag

Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland zijn het bevoegd gezag ten aanzien van een aanvraag van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord is gemandateerd om namens Gedeputeerde Staten een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit te verlenen.

Ontvankelijkheid aanvraag

De ontvankelijkheid van de aanvraag is getoetst aan de aanvraagvereisten (artikel 16.55 van de Omgevingswet en artikel 7.3 en 7.4 van de Omgevingsregeling). Daarnaast is de flora- en fauna-activiteit getoetst aan de vereisten in Afdeling 7.2.8a.2 e.v. van de Omgevingsregeling. De aanvraag voldoet aan de eisen en is ontvankelijk.

F. Overige wet- en regelgeving

Een initiatiefnemer heeft de verantwoordelijkheid te voldoen aan de geldende voorschriften voor alle aangewezen activiteiten onder zijn beheer. Ook bestaat de ruimte om zelf te bepalen wanneer activiteiten worden aangevraagd. Hetgeen wat niet is aangevraagd kan niet (integraal) worden beoordeeld of onderdeel zijn van een omgevingsvergunning.

Wet wapens en munitie

Wellicht ten overvloede merken wij op dat het gebruik van het geweer ook is gebonden aan de bepalingen in de Wet wapens en munitie. Uit dien hoofde gelden er regels over het dragen, vervoeren en opbergen van het wapen. De regels van de Wet wapens en munitie kunnen verschillen al naar gelang de categorie wapens waartoe het geweer behoort. Het geweer is een wapen van categorie IV. Onder meer de toezichthouders en opsporingsambtenaren van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord houden hierop toezicht.

G. Procedure

Bij het totstandkomen van ons besluit is een reeks procedurele stappen gevolgd. De belangrijkste elementen in de procedure van deze beschikking zijn:

Participatie

De opzet en uitkomsten van het participatieproces zijn onderdeel van de aanvraag. Bij deze aanvraag heeft participatie plaatsgevonden.

Het participatieproces staat beschreven in deel D van het IFBP. Het proces begon met verschillende schrijfrondes voor de delen B en C van het IFBP (hoofdstuk D1 van het IFBP). De hoofdstukken waren in verschillende schrijfrondes (ronde 1: hoofdstukken 1, 3, 4, en 5 en deel C; ronde 2: hoofdstukken 6, 7, en 8; ronde 3: hoofdstukken 2, 9 en 10) voorgelegd aan een klankbordgroep, bestaande uit beleidsmakers en -uitvoerders uit de vijf provincies (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland en Zeeland). Na het verwerken van deze reacties werden de hoofdstukken per schrijfronde via ganzenplan.nl gedeeld met andere belanghebbende partijen, zoals faunabeheerders, schadebestrijders, jagers, boswachters, agrariërs en dieren- en natuurorganisaties (hoofdstuk D4 van het IFBP). Op basis van de verschillende reacties zijn teksten aangevuld, verbeterd en verduidelijkt. Voor iedere schrijfronde werd een kort verslag op ganzenplan.nl geplaatst, waarin in hoofdlijnen verantwoord en uitgelegd werd wat er met de verschillende reacties is gedaan.

Op 6 juni 2024 hebben de gedeputeerde van de provincies Utrecht, Zuid-Holland, Noord-Holland, Flevoland en Zeeland en de voorzitters van de vijf deelnemende FBE's het eerste deel (deel B, de

gegevensbasis) van het IFBP en de uitgangspunten onderschreven. Op 7 juni 2024 hebben ook de afgevaardigden van de besturen van de FBE's hun instemming uitgesproken op zowel de gegevensbasis als de uitgangspunten.

Hierna is gestart met het ontwikkelen van het maatregelenpakket. Bij het opstellen van dit deel hebben gesprekken plaatsgevonden met de belangrijkste partijen voor de uitvoer: grondgebruikers agrarisch, grondgebruikers natuur, faunabeheerders/ schadebestrijders/jagers, dierenwelzijn, Federatie Particulier Grondbezit en met gemeenten en waterschappen. Tijdens die 'belangentafels' werd verkend wat, gelet op de gegevensbasis, welke maatregelen in ogen meer of minder passend zijn, en waarom en wat nodig is om de hoogte van de schade terug te brengen. De inbreng van deze partijen heeft geholpen om binnen de wettelijke kaders en de uitgangspunten afwegingen te maken bij het samenstellen van het concept-maatregelenpakket.

Nadat het concept-IFBP (het maatregelenpakket, de gegevensbasis en de bijlagen) afgrond was, hebben de besturen van de vijf samenwerkende FBE's op 4 oktober 2024 een besluit genomen over de vervolgstappen. De FBE's Flevoland, Noord-Holland en Zeeland hebben het concept-IFBP op 14 oktober 2024 aan hun WBE's aangeboden voor formele consultatie (hoofdstuk D3 van het IFBP). Tegelijkertijd werd het concept-IFB gepubliceerd op www.ganzenplan.nl, waar belanghebbenden wederom in de gelegenheid werden gesteld daarop te reageren, net als in de eerdere schrijfrondes. De FBE's Utrecht en Zuid-Holland hebben in vervolg op het bestuurdersoverleg van 4 oktober 2024 gekozen voor een eigen traject en eigen tempo, nu hun vingerende ontheffingen en vergunningen een langere periode geldig zijn, in vergelijking met de ontheffingen en vergunningen in de provincie Noord-Holland. Zij zullen in dat traject zelf een informele consultatie voor hun achterban organiseren.

Ook heeft een ecologische review van het concept-IFBP plaatsgevonden (hoofdstuk D2 van het IFBP), op basis waarvan teksten wederom zijn aangevuld, verbeterd en verduidelijkt. De ecologische review is uitgevoerd door Sovon.

Ontvangst

De aanvraag is ontvangen op 25 februari 2025. Per ommegaande is hiervan een ontvangstbevestiging verzonden. Ook is op 27 februari 2025 een procedurebrief opgesteld en aan de initiatiefnemer gezonden.

Ontvankelijkheid, aanvullingen en opschorting

De ontvankelijkheid van de aanvraag is beoordeeld. Daarnaast is de aanvraag op ons verzoek op 21 maart 2024 aangevuld.

H. Kennisgeving

Van dit besluit wordt kennis gegeven op de website www.officielebekendmakingen.nl.

Heeft u nog vragen?

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord via 088 10 21 300. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde staten van Noord-Holland,
namens

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD
NHN)

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet.

Indien onverwijld spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.

